

Конспект за изпит

№	Въпрос
	I. ОБЩА ЧАСТ
1	Общо понятие за международно наказателно право. Съотношение с международното публично право, с международното хуманитарно право, с националното наказателно право и с други отрасли. Предмет и система на международното наказателно право.
2.	Източници на международното наказателно право. Общо понятие, видове и съотношение. Международни материалноправни и процесуални норми, съотношение с националните. Концепции за типични (същински) международни престъпления и престъпления с международен характер (елемент). Критерии за класификация и видове международни престъпления.
3.	Основни етапи в развитието на международното наказателно право и международното наказателно правосъдие. Процесът срещу Петер фон Хагенбах (1474г.). Лайпцигските процеси след Първата световна война. Казусът „Кайзер Вилхелм“.
4.	Съвременни ad hoc трибунали – правна основа, легитимност, приложимо право, подсъдност, структура на трибунала. Нюрнбергски и Токийски процеси. Международен трибунал за бивша Югославия от 1995 г. и за Руанда от 1884 г. Постижения и слабости. Други ad hoc трибунали с международен елемент (Камбоджа, Сиера Леоне, Ирак и др.)
5.	Постоянен Международен наказателен съд в Хага – правна характеристика и сравнение с ad hoc трибуналите. История на изработването на Римския статут. Спорни въпроси по време на преговорния процес и решения на Римската конференция.
6.	Основни принципи на международното наказателно право – лична наказателна отговорност, законоустановеност на престъплението и наказанието, невъзможност за позоваване на служебно положение и имунитет, отговорност на военачалника, забрана за обратно действие, ne bis in idem.
7.	Индивидът като субект на международното престъпление. Общи и особени качества. Въпросът за международната наказателна отговорност на държавата. Имунитетът и международното наказателно право. Международна наказателноправна защита на лица, ползващи се с дипломатическа закрила.
8.	Понятие и основни аспекти на международното престъпление. Вина. Форми на вината. Общо понятие за състав на международното престъпление. Разграничение от несъставомерни държавни политики
9.	Приготовление и опит към международно престъпление. Съучастие. Множество

№	Въпрос
	международни престъпления и фази на усложнена международна престъпна дейност. Посредствено извършителство и теория за „контролиращия престъплението“.
10.	Оправдаващи обстоятелства – неизбежна отбрана, крайна необходимост, изпълнение на неправомерна йерархическа заповед. Привидни защитни тези – tu quoque, actio libera in causa
11.	Понятие за наказанието и видовете наказание при международни престъпления. Изпълнение на наказанията.
12.	Давността при международни престъпления. Функции на помилването и амнистията в международното наказателно право.
13.	Международно наказателноправно сътрудничество между държавите. Екстрадиция. Съотношение с Европейската заповед за арест. Разлика с експулсирането. Трансфер на осъдени лица. Право на убежище
<i>II. Особена част</i>	
14.	Престъпления против мира. Понятие за война и мир. Видове войни. Планиране, подготовка, разпалване и водене на агресивна война. Система и видове.
15.	Престъпления против човечеството. Геноцидът и апартейдът като международни престъпления. Разлика между съставите по Римския статут и Наказателния кодекс
16.	Международни военни престъпления. Видове според предмета, средствата и начините на изпълнение. Разграничение с агресивната война и престъпления против човечеството.
17.	Наемничество.
18.	Международен тероризъм. Определение, форми и видове. Международноправно сътрудничество в борбата срещу тероризма. Финансирането на тероризма като международно престъпление.
19.	Международна наказателноправна защита на заложници
20.	Международноправна закрила срещу изтезанията. Форми и видове изтезания. Европейска конвенция за предотвратяване на изтезанията.
21.	Морско пиратство. Прекъсване или повреждане на морска инфраструктура (подводни кабели или тръбопроводи). Сблъскване на кораби в открито море.
22.	Престъпления срещу сигурността на международната гражданска авиация. „Въздушно пиратство“.

№	Въпрос
23.	Транснационална организирана престъпност. Форми. Разграничения от противодържавна и терористична задружна дейност.
24.	Понятие и видове международни престъпни сдружения. Разграничения от съучастие и други структурни признаци на задружна престъпна дейност.
25.	Престъпления с международен елемент от типичния обхват на престъпни сдружения - изпиране на пари, престъпления с предмет наркотици, оръжия, културни ценности и паметници и др.
26.	Престъпления при използването на атомната енергия за мирни цели.
27.	Незаконното радиоразпръскване като международно престъпление.
28.	Международна експлоатационна престъпност – трафик на хора, робство и търговия с роби. Систематически и масови нарушения на правата на човека. Разграничение от незаконна миграция и каналджийство.

Библиография

Основна литература:

1. Михайлов, Д. Международно Наказателно Право - Обща част, София, Сиела, 2003.
2. Велчев, Б. Международно наказателно право. София, Сиела, 2015.
3. Велчев, Б. Имуניתетът по международното наказателно право, София, 2001.
4. Велчев, Б., Робството и българското наказателно право, София, Сиела, 2016.
5. Пушкарлова, И. Морското пиратство като международно престъпление. разграничение от сходни престъпления по националното наказателно право. В: Сборник Mare Nostrum, УИ „Св. Климент Охридски“, 2021.
6. Пушкарлова, И. Видове престъпни сдружения и критерии за тяхното разграничение в съдебната практика // В: Общество и право, бр. 9-10/2018.
7. Пушкарлова, И. Организирана и задружна престъпна дейност: престъпни сдружения, съучастие, предварителен сговор, необходимо съучастие”, сп. Теза, бр. 2/2012.
8. Пушкарлова, И. Образоване, участие и ръководене на престъпно сдружение : проблеми на правната квалификация в съдебната практика. // В: Общество и право, бр. 10/2019.
9. Gordon, G.S. The Trial of Peter von Hagenbach: Reconciling History, Historiography and International Criminal Law, 2013.
10. Bernard D. Beltzer, "War Crimes": The Nuremberg Trial and the Tribunal for the Former Yugoslavia, // Valparaiso University Law Review, Vol. 30, 1996, pp.895-912 (<https://scholar.valpo.edu/vulr/vol30/iss3/3>).
11. Colwill, Jeremy, From Nuremberg to Bosnia and beyond: war crimes trials in the modern era, 1995.
12. Fichtelberg, Aaron. Crimes beyond Justice? Retributivism and War Crimes.

13. Greenwood, Christopher. The Development of International Humanitarian Law by the International Criminal Tribunal for Former Yugoslavia. Max Planck Yearbook of United Nations Law, 1997.
14. Cryer, Robert, Friman, Hakan, Robinson, Darryl, Wilmshurst, Elizabeth. An Introduction to International Criminal Law and Procedure, III. ed., Cambridge, 2014.
15. Jain, Neha (2011) "The Control Theory of Perpetration in International Criminal Law," Chicago Journal of International Law: Vol. 12: No. 1, Article 8 (<https://chicagounbound.uchicago.edu/cjil/vol12/iss1/8>)
16. Ohlin, Jens David; Van Sliedregt, Elies; and Weigend, Thomas, "Assessing the Control-Theory" (2013). Cornell Law Faculty Publications. Paper 1242. <http://scholarship.law.cornell.edu/facpub/1242>

Препоръчителна литература:

17. Bassiouni M. Ch., Introduction to International Criminal Law. 2nd Revised Edition, 2012.
18. Cassese's International Criminal Law, Third Edition. Oxford, 2013.
19. Gerhard Werle and Florian Jeßberger, Principles of International Criminal Law. 3d Edition, Oxford, 2014.

Нормативни източници (обща част)

Наказателен кодекс на Република България
 Римски статут на Международния наказателен съд
 Устав на ООН
 Европейска конвенция за правата на човека и основните свободи и протоколите към нея
 Лондонска харта и статут на международния военен съд в Нюрнберг
 Устав на Международния военен съд в Токио
 Резолюция на СС на ООН за учредяване на трибунала за Югославия
 Конвенция за предотвратяване и наказване на престъплението „геноцид“, 1948
 Женевски конвенции
 Дипломатически и консулски конвенции
 Конвенция на ООН за привилегиите и имунитетите, 1946
 Европейска конвенция за екстрадиция, 1957 г. и протоколи към нея
 Конвенция за трансфер на осъдени лица
 Европейска конвенция за взаимопомощ по наказателноправни въпроси, 1959

Дата: 2021 г.

Съставил: проф.д-р БОРИС ВЕЛЧЕВ